

PROTOCOL

Medicijnverstrekking & medische handelingen

Inleiding	3
Een leerling wordt ziek op school	4
Verstrekken van medicijnen op verzoek	5
Medisch handelen	6
Medische handelingen	6
Wettelijke regels	6
Aansprakelijkheid	6
Beleid drank- en drugsgebruik	9
Gedragscode	9
Richtlijnen alcohol- en druggebruik	9
Bijlage 1: Verstrekken van medicijnen op verzoek	10
Bijlage 2: Uitvoeren van medische handelingen	12
Bijlage 3: Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit	14

Nummer	1
Versie	1
Datum	13 - 01 - 2025
Besluitvormingscyclus	5, instemming GMR
Proceseigenaar	Albert Magré
Evaluatiemoment	Februari 2026
Vastgesteld door directieoverleg op	13-01-2025
De (G)MR positief heeft geadviseerd op	24-03 -2025
Geldigheid	2025 - 2029

Schoolpersoneel wordt regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouders of verzorgers om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

Een enkele keer wordt er werkelijk medisch handelen van schoolpersoneel gevraagd. Het gaat dan bijvoorbeeld over het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie.

Met het verrichten van handelingen in de bovengenoemde situaties aanvaarden wij als school een aantal verantwoordelijkheden. Schoolpersoneel begeeft zich nl. op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd is en het is in het belang van het kind dat er door de aangewezen personeelsleden in dergelijke situaties zorgvuldig handelen.

We onderscheiden drie situaties:

- Een leerling wordt ziek op school;
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek;
- Medische handelingen.

De eerste situatie laat de school geen keus. De leerling wordt ziek of krijgt een ongeluk en de school moet direct bepalen hoe te handelen. Bij de tweede en de derde situatie kan de schoolleiding kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische handeling. Voor het individuele personeelslid geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht.

Binnen de organisatie kan overwogen om de bedrijfshulpverlener in te zetten bij deze medische situaties. Deze hulpverlener heeft extra deskundigheid die wellicht wat meer toegespitst kan worden op bepaalde problematiek of leerlingen.

In het hiernavolgende worden de drie genoemde situaties uitgewerkt. In de bijlagen vindt u de bijbehorende toestemmingsformulieren.

Om medische zaken goed vast te leggen, gebruiken wij genoemde formulieren. Ten behoeve van de leesbaarheid schrijven we in de hij-vorm en spreken we over ouders waarmee we zowel ouder(s) als verzorger(s) bedoelen.

Het komt regelmatig voor dat een leerling 's morgens gezond op school komt en tijdens de schooluren last krijgt van hoofd- buik- of oorpijn. Ook kan hij bijvoorbeeld door een insect geprikt worden. Iemand van het schoolpersoneel verstrekt dan vaak zonder toestemming of medeweten van ouders een "paracetamolletje" of wrijft Azaron op de plaats van een insectenbeet.

In zijn algemeenheid heeft een personeelslid van de school echter niet de deskundigheid om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden.

Schoolpersoneel overlegt altijd met de ouders. De leerkracht belt met de ouders om toestemming te vragen om een bepaald middel te verstrekken.

Als een leerling ziek wordt, dan moet het uitgangspunt zijn dat hij naar huis gaat. In een dergelijke situatie zal de schoolleiding altijd contact op nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren, o.a.:

- is er iemand thuis om de leerling op te vangen;
- wordt de leerling gehaald of moet hij gebracht worden;
- moet hij naar de huisarts?

Het wordt problematisch wanneer de ouders of door de ouders aangewezen vertegenwoordigers niet te bereiken zijn. De leerling kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. De school besluit dan om zelf een eenvoudig middel te geven.

Bij twijfel wordt de arts geraadpleegd.

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt aan pufjes voor astma, antibiotica, zetpillen bij toevallen of insuline bij diabetes. Ouders vragen dan vaak aan de schoolleiding of iemand van het schoolpersoneel deze middelen wil verstrekken.

In een dergelijke situatie is door de ouders hiervoor toestemming gegeven. Deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd. (Zie bijlage 1)

Bij de verstrekking van medicijnen gaat het meestal niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van de leerling kunnen leiden. Ouders leggen schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te gebeuren. Tevens wordt door de ouders ook de periode vastgelegd waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum. Ouders geven hiermee duidelijk aan wat zij van de school verwachten en de school weet op haar beurt precies wat ze moet doen en waar ze verantwoordelijk voor is.

Als er een lange periode medicijnen moeten worden verstrekt, is het belangrijk om regelmatig met ouders te overleggen over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

We nemen de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de betreffende leerling;

- lees de bijsluiter goed door zodat u op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn;
- noteer per keer op een aftekenlijst dat u het medicijn aan de betreffende leerling gegeven heeft.
- Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat u duidelijk alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van de leerling, het medicijn dat is toegediend, welke reacties de leerling vertoont, eventueel welke fout is gemaakt (zie hiervoor ook bijlage 3).

Het is van groot belang dat een langdurig zieke leerling of een leerling met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. De leerling heeft dan contact met leeftijdsgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn handicap of ziek zijn. Gelukkig zien steeds meer scholen in hoe belangrijk het is voor het psychosociaal welbevinden van een langdurig zieke leerling om naar school te gaan.

Medische handelingen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan schoolleiding en -personeel vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding en het meten van de bloedsuikerspiegel bij een kind met diabetes door middel van een vingerprikje.

In principe worden deze handelingen door de Thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de schoolleiding en het schoolpersoneel gedaan. In overleg met ouders en eventueel de sociaal verpleegkundige en/of jeugdarts van GGD wordt de keuze gemaakt of deze medische handelingen wel of niet worden uitgevoerd door de school. Zeker in lastige of gecompliceerde situaties kunnen deze adviezen van belang zijn.

Een voorbeeld: een leerling met diabetes die sterk wisselende bloedsuikerwaarden heeft en daardoor heel snel in een hypo schiet. Dit kan zo snel gaan, dat bijna niemand het aan ziet komen. Ouders geven voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming. Zonder toestemming van de ouders kunnen wij als school helemaal niets doen. Ouders geven hiervoor schriftelijke toestemming. Zie bijlage 2.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling Protocol medische handelingen mei 2015 (Herzien 2019) gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en schoolpersoneel als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid

De hiervoor beschreven situatie is ook van toepassing wanneer iemand van het schoolpersoneel bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien valt schoolpersoneel niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische en paramedische beroepen. Soms wordt schoolpersoneel betrokken bij de zorg rond een zieke of gehandicapte leerling en daarmee worden ze partners in de zorg. In zo'n geval

kan het voorkomen dat iemand van het schoolpersoneel gevraagd wordt om een medische handeling bij een leerling uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van een leerkracht of een ander personeelslid moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet deze persoon een gedegen instructie krijgen over hoe hij de handeling moet uitvoeren. De instructie wordt over het algemeen door de behandelaar van de betreffende leerling gegeven.

De bekwaamheid moet bijgehouden worden door jaarlijkse bijscholingen, zeker als de handeling waarvoor de bekwaamheid is afgegeven, weinig uitgevoerd wordt. Het is te overwegen om een tweede persoon binnen de school deze instructie te laten volgen. Mocht één van tweeën afwezig zijn, dan is er in ieder geval nog iemand waarop een beroep kan worden gedaan in geval er medische handelingen moeten worden verricht.

Op deze manier wordt een optimale zorgvuldigheid aan leerling, ouders, schoolleiding en - personeel gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat het schoolpersoneelslid in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Binnen organisaties in de gezondheidszorg is het gebruikelijk dat een arts of een door hem aangewezen en geïnstrueerde vertegenwoordiger een bekwaamheidsverklaring afgeeft met het oog op eventuele aansprakelijkheden.

Heeft een schoolpersoneelslid geen bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden op de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat het personeelslid doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Een schoolbestuur dat niet kan bewijzen dat een leerkracht of ander personeelslid voor een bepaalde handeling bekwaam is, raden wij aan de medische handelingen niet te laten uitvoeren. Een personeelslid dat wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht omdat hij bijvoorbeeld deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht, zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren.

Een schoolpersoneelslid dat onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handelingen verricht, is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Voordat wordt overgegaan tot medisch handelen, is het raadzaam contact op te nemen met de verzekeraar van de school om zeker te zijn dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid gedekt is. Het kan zijn dat bij de beroepsaansprakelijkheid de risico's die zijn verbonden aan deze medische handelingen niet zijn meeverzekerd. Dat hoeft op zich geen probleem te zijn, want de verzekeraar kan deze risico's alsnog meeverzekeren, eventueel tegen een hogere premie en onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld een bekwaamheidsverklaring).

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, dan stelt de school zich direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van de leerling. Bij een ernstige situatie wordt direct het landelijk alarmnummer 112 gebeld. School zorgt ervoor dat alle relevante gegevens van de leerling bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van de leerling (zie ook bijlage 3). Verder wordt doorgegeven naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waarneembaar zijn.

Gedragcode

Een school hoort een veilige haven te zijn. Het bezit en gebruik van alcohol en drugs zijn maatschappelijke problemen die ook op school voor kunnen komen. En dat kan nadelige gevolgen hebben voor de veiligheid. Alcohol en drugs werken drempelverlagend bij geweld: ze vergroten de kans op geweld en zorgen dat de situatie eerder uit de hand loopt.

Hieronder staan enkele punten die je kunt opnemen in de gedragscode:

- Zowel leerlingen als personeel gedragen zich in en buiten de school naar behoren, dat wil zeggen, in overeenstemming met de algemeen geaccepteerde regels van moraal en fatsoen. Zo is uitschelden en pesten bijvoorbeeld niet acceptabel.
- Leerlingen en personeel mogen geen vuurwerk, drank of drugs bij zich hebben of gebruiken.
- Het is niet toegestaan om binnen of in de directe omgeving van de school enige vorm van wapens voorhanden te hebben.
- De school draagt in de school aangetroffen drugs en illegaal vuurwerk over aan de politie. Ouders worden ingelicht.

Richtlijnen alcohol- en drugsgebruik

- De school verbiedt het om alcohol, drugs of medicijnen die niet aantoonbaar door een arts zijn voorgeschreven binnen de schoolgebouwen of het terrein van de school te brengen.
- In het geval dat de school weet, dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een persoon drugs/ medicijnen binnen een schoolgebouw of schoolterrein heeft gebracht of bij zich heeft, moet deze persoon de goederen afgeven. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor de schade, in welke zin dan ook, die voortvloeit uit deze maatregel.
- De school verbindt deze regel en maatregel als voorwaarde tot toelating tot schoolgebouw of schoolterrein. Dit moet dan wel als regel zijn opgenomen in het schoolreglement.
- Indien nodig vraagt de school preventieve ondersteuning van de politie.
- De directie neemt in ieder geval contact op met de politie voor een strafrechtelijke afhandeling.
- Ingeleverde drugs en medicijnen draagt de school over aan de politie voor vernietiging.
- Als door signalen of uit een gesprek blijkt dat een leerling onder invloed is, dan zal de school hierop moeten reageren. De leerling die onder invloed van alcohol of drugs de lessen volgt, zal uit de les verwijderd worden.
- De betreffende leerkracht en/of de directie gaat met leerling in gesprek en informeert de ouders. Na intern overleg (tussen zorgadviesteam en schoolleiding) schakelt de school eventueel de politie in.

Voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan

Naam leerling

Geboortedatum (dd-mm-jjjj)

Adres

Postcode

Woonplaats

Naam ouder(s) / verzorger(s)

Telefoon thuis

Telefoon werk

Naam huisarts

Telefoon huisarts

Naam specialist

Telefoon specialist

De medicijnen zijn nodig voor de volgende ziekte

Naam van het medicijn

Het medicijn dient dagelijks te worden toegediend om (HH:MM)

uur

uur

uur

uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s)

Dosering van het medicijn

Wijze van toediening

Wijze van bewaren

Controle op vervaldatum door

Functie

Toestemming

Ondergetekende, ouder / verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. hieronder genoemd schoolpersoneelslid die daarvoor een medicijn-instructie* heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Plaats

Datum (dd-mm-jjjj)

Handtekening

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Datum (dd-mm-jjjj)

Door (naam)

Functie

Van (instelling)

Aan (naam leerling)

Van (naam + plaats school)

Voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde medische handeling op school bij:

Naam leerling

Geboortedatum (dd-mm-jjjj)

Adres

Postcode

Woonplaats

Naam ouder(s) / verzorger(s)

Telefoon thuis

Telefoon werk

Naam huisarts

Telefoon huisarts

Naam specialist

Telefoon specialist

Naam van contactpersoon (in ziekenhuis of anders)

Telefoon contactpersoon

Beschrijving van de ziekte waarvoor de
medische handeling op school bij de leerling nodig is

Omschrijving van de uit te voeren medische handeling

De medische handeling moet dagelijks worden uitgevoerd om (HH:MM)

uur

uur

uur

uur

De medische handeling mag alleen worden uitgevoerd
in de nader omschreven situatie

Toestemming

Manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd

Eventuele extra opmerkingen

Bekwaamheidsverklaring aanwezig ja nee

Instructie van de medische handeling + controle op
de juiste uitvoering is gegeven op datum (dd-mm-jjjj)

Door

Functie

Van (instelling)

Ondergetekende

Naam

Ouder/verzorger

Datum

Plaats

Handtekening

Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- Het toedienen van medicijnen aan een leerling;
- Het uitvoeren van een medische handeling.

- Laat de leerling niet alleen.
- Probeer rustig te blijven.
- Observeer de leerling goed en probeer hem gerust te stellen.
- Waarschuw een volwassene (of laat één van de leerlingen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat de leerling tegen de volwassene moet zeggen).
- Bel direct de huisarts en/of de specialist van de leerling.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of welke medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan.
- Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - *naam van de leerling;*
 - *geboortedatum;*
 - *adres;*
 - *telefoonnummer van de ouders en/of de door de ouders aangewezen contactpersoon;*
 - *naam + telefoonnummer van huisarts/specialist;*
 - *ziektebeeld waarvoor medicijnen of de medische handeling nodig zijn.*
- Bel de ouders (en bij geen gehoor een door de ouders aangewezen contactpersoon):
 - *Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.*
 - *Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.*
 - *In geval van opname: geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.*

